

Katsaus maakuntien erityisryhmien vaikuttamistoimielinten oppaan suunnitteluun

Hankekoordinaattori

Heli Väisänen

II Järjestötyöpaja, Rauma

22.11.2017

Liittyy maakunta- ja sote-uudistukseen

- perustetaan uudet maakunnat (18 maakuntaa)
- uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus
- siirretään maakunnille uusia tehtäviä
- jatkossa Suomen julkinen hallinto järjestetään kolmella tasolla: **valtio, maakunta ja kunta**
- uudistuksen tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020 alkaen

Asukkaiden vaikutusmahdollisuudet maakunnassa:

- suorat vaalit
- aloiteoikeus
- neuvoa-antava kansanäänestys
- keskustelu- ja kuulemistilaisuudet
- nuorisovaltuusto, vanhus- ja vammaisneuvostot
- kielivähemmistön vaikuttamistoimielin

Maakuntalakiesityksen (HE 15/2017 vp.) mukaan maakunnan on asetettava seuraavat vaikuttamistoimielimet:

- **nuorisovaltuusto** (tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä)
- **vammaisneuvosto**
- **vanhusneuvosto**

Lisäksi kaksikielisissä maakunnissa ja maakunnassa, johon kuuluu saamelaiden kotiseutualueeseen kuuluva kunta, on asetettava

- **kielivähemmistön vaikuttamistoimielin**

26 § Maakunnan vaikuttamistoimielimiä koskevan pykälän tavoitteena on

- turvata nuorten, ikääntyneiden ja vammaisten henkilöiden **vaikuttamismahdollisuudet** tilanteessa, jossa aiemmin kunnilla olleita tehtäviä siirtyy maakuntatasolle
- **HUOM!** Nämä itsessään eivät ole riittävä vaikuttamiskeino, vaan eri väestöryhmien osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumisesta tulee maakunnan tasolla **huolehtia myös muilla tavoin**.

Työpaja vaikuttamistoimielinten oppaasta

1.11.2017 Kuntatalo Helsinki

- VM:n alainen maakuntauudistuksen projektiryhmä eli [tiekarttaryhmä](#) valmistelee maakuntien valmistelun tueksi opasta vaikuttamistoimielinten toimintaa varten
- Oppaan tarkoitus: tuoda esille vaikuttamistoimielinten [juridinen tausta ja toiminnan reunaehdot](#), jotka maakunnille säädettävä toimiala ja tehtävät asettavat
- Oppaaseen tulee myös [hyviä toimintakäytäntöjä](#), jotka pohjautuvat kuntien vaikuttamistoimielinten kokemuksiin
- Oppaaseen on tarkoitus laatia myös [prosessikuvaus](#) vaikuttamistoimielinten asettamiseksi.

Työpaja vaikuttamistoimielinten oppaasta

1.11.2017 Kuntatalo Helsinki

Mukana työpajassa

- Valtion ja kuntien edustajia
- Maakuntien valmistelutyöhön osallistuvia
- Järjestöjen edustajia, mm. vammaisjärjestöistä
- Nuorison edustajia

Työpajan tarkoituksena oli

- löytää esimerkkejä hyvistä menetelmistä ja vaikuttamistoimielinten toimintatavoista, joita on tarkoitus hyödyntää oppaassa.
- edesauttaa maakuntien valmistelijoiden työtä

Satakunnan yhteisökeskus www.yhteisokeskus.fi
#yhteisökeskus #järjestöt #JYTRY

Työpajan pohjalta nousseita huomioita ja ohjeita oppaiden suunnitteluun

- Oppaan pääkohderyhmäksi [maakuntavalmistelijat](#)
- Toimielinten jäsenten [tehtäväkuvaus](#) oppaaseen [selkeäksi](#)
- Toimielimiin vähintään [yksi edustaja/kunta](#) (+ mahdollisesti väkilukuun suhteutettuna lisäjäseniä)
- Kaikissa vaikuttamistoimielimissä tulee olla leikkaavana ajatuksena [yhdenvertaisuusajattelu](#)
- Toimielimet tulee ottaa [suunnitteluun mukaan jo varhaisessa vaiheessa](#), eivät ole kumileimasimia jo valmistelluille suunnitelmille

Satakunnan yhteisökeskus www.yhteisokeskus.fi
[#yhteisökeskus](#) [#järjestöt](#) [#JYTRY](#)

Työpajan pohjalta nousseita huomioita ja ohjeita oppaiden suunnitteluun

- Toimielimen jäsenelle **puhe- ja läsnäolo-oikeus** myös päätöksentekoon
- Maakunnassa vaikuttamistoimielimet huomioon myös **päätöksenteossa**
- Korostettiin toimielinten **omaa aktiivisuutta**
- Toimielinten toiminnasta **kirjauksia** maakuntien ja kuntien **strategioihin**
- **Kummivaltuutetut** -> suora henkilöitynyt yhteys päätöksentekijöihin

Työpajan pohjalta nousseita huomioita ja ohjeita oppaiden suunnitteluun

- Vaikuttamistoimielinten **toimintaedellytyksistä huolehtiminen:**
 - toimintamääräraha
 - tekniset toimintaedellytykset (sihteeri, tilat, välineet jne.)
 - kokouspaikkojen esteettömyys ja saavutettavuus
 - matkakustannusten korvaus

Esiin nousseita kysymyksiä

- Kenen täytyy ymmärtää opasta?
- Miten saadaan muodostettua mahdollisimman monimuotoinen vaikuttamistoimielin?
- Miten varmistaa hyvä viestintä, tiedottaminen, tiedonsaanti ja viestinnän oikea-aikaisuus vaikuttamistoimielinten ja maakunnan välillä?
- Miten heikommassa asemassa olevat pääsevät vaikuttamaan?
- Mihin maahanmuuttajat ja viittomakieliset kuuluvat?

Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto ry NUVA

Vahva nuorten osallisuuden puolestapuhuja

Tavoitteet:

- 1) Nuorilla on mahdollisuus vaikuttaa itseään koskevaan päätöksentekoon
- 2) Nuorisovaltuustoilla on riittävät resurssit ja mahdollisuuksia kouluttautua
- 3) Nuorilla on näennäisvaikuttamisen sijaan todellisia väyliä saada äänensä kuuluviin

Antanut lausunnon maakuntalaista: www.nuva.fi

Satakunnan yhteisökeskus www.yhteisokeskus.fi
#yhteisökeskus #järjestöt #JYTRY